

בבית המשפט העליון

בע"מ 67/21

לפני: כבוד השופט א' שטיין

המבקשת: פלונית

נגד

המשיב: פלוני

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
חיפה (השופטים ס' ג'יוסי, ח' שרעבי וא' אלון) שניתן
ביום 30.12.2020 בעמ"ש 4378-12-20

בשם המבקשת: עו"ד עינת טירר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה (השופטים ס' ג'יוסי, ח' שרעבי וא' אלון) (להלן: בית המשפט המחוזי) אשר ניתן ביום 30.12.2020 בגדרו של עמ"ש 4378-12-20. פסק דין זה דחה, ברוב דעות, את ערעורה של המבקשת על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה חיפה (השופטת ש' אייזנברג, ס"נ) (להלן: בית המשפט לענייני משפחה) אשר ניתן ביום 29.11.2020 בתמ"ש 37607-10-20 ואשר קיבל את תביעת המשיב וציווה להחזיר את ילדיהם הקטינים של בעלי הדין, שניים במספר (להלן: הילדים), למקום מושבם בניו זילנד מכוח האמור בחוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים), התשנ"א-1991 (להלן: אמנת האג). פסקי דין אלה ייקראו להלן פסקי הדין קמא.

2. אין חולק על כך שהמבקשת חטפה את הילדים ממדינת מושבם, ניו זילנד, והביאתם לישראל. פסקי הדין קמא נסובו אפוא על החריגים המוכרים לכלל בדבר החזרת ילדים חטופים למקום מושבם הקבוע, אשר נקבע באמנת האג (להלן: כלל החזרה).

עיקרם של פסקי דין אלה הוא עובדות המקרה, שעל בסיסן קיבל בית המשפט לענייני משפחה את תביעת המשיב בקבעו, בין היתר, כי המבקשת חטפה את הילדים מניו זילנד, הביאתם ארצה, ולא הוכיחה את התקיימות החריגים הנטענים לכלל ההחזרה. שופטי הרוב של בית המשפט המחוזי אישרו קביעות אלה לאחר שלא מצאו שום עילה להתערב בהן. מנגד, שופט המיעוט הטיל ספק בנכונות הקביעות הללו והציע למנות מומחה מטעם בית המשפט כדי שזה יבדוק שמא התקיימו נסיבות אשר עשויות להקים חריג לכלל ההחזרה מכוחו של סעיף 13(ב) לאמנת האג, שעניינו "חשש חמור שהחזרתו של הילד תחשוף אותו לנזק פיזי או פסיכולוגי או תעמיד את הילד בדרך אחרת במצב בלתי נסבל" (להלן: חריג הנזק).

3. לאחר שעיינתי בבקשה, בנספחיה, ובפסקי הדין קמא, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות בהתאם לסמכותי לפי תקנה 148א לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: תקנה 148א). נושא הבקשה אינו מעורר שום שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של בעלי הדין וילדיהם, אשר ראוי לה, לפי טיבה ומהותה, לעמוד לבירור משפטי נוסף במסגרתו של ערעור "בגלגול שלישי". כמו כן שוכנעתי כי מתן רשות ערעור אינו דרוש כדי למנוע עיוות דין. פסקי הדין קמא נסובו על עובדותיו הפרטיקולריות של המקרה, ועליהן בלבד. עובדות אלה נקבעו אחרי שבעלי הדין קיבלו את יומם בבית המשפט; ובכגון דא אין מקום לערעור שני. כלל יסודי זה היה עמנו מקדמת דנא (ראו תקנה 407א לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984; וכן בר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)), והאמור בתקנה 148א חוזר עליו כלשונו.

4. לזאת אוסיף מספר הערות והבהרות.

5. העובדה שבית המשפט המחוזי, ביושבו כערכאת הערעור, הגיע לתוצאה שונה מזו של בית משפט השלום, או בית משפט לענייני משפחה, אינה מקימה עילה למתן רשות ערעור (ראו: רע"א 9168/08 לזניק נ' ענבר ליס בע"מ, פסקה 13 (3.2.2009); רע"א 10034/17 זקיאן נ' בר-אל מיזוג אוויר והנדסה בע"מ, פסקה 7 (3.1.2018); וכן חמי בן-נון וטל חבקין הערעור האזרחי 215 (מהדורה שלישית, 2012)). הלכה זו חלה מקל וחומר במקרים כגון זה שלפניי, בו אושר פסק דינו של בית משפט לענייני משפחה ברוב דעות.

6. כמו כן, אציין כי לאחר עיון בבקשה ובפסקי הדין קמא, מצאתי את עצמי בתמימות דעים מלאה עם שופט בית המשפט המחוזי, ח' שרעבי, אליו הצטרפה השופטת א' אלון, אשר קבע כי "פסק הדין קמא, על ממצאיו, קביעותיו העובדתיות ומסקנותיו, הם בגדר 'דבר דבור על אופניו'".

7. בית המשפט לענייני משפחה קיים דיון מעמיק בעניינם של הילדים החטופים והוריהם, ואף זימן את הילדים ללשכתו ושמע את קולם. כמו כן התרשם בית המשפט כי מהעדויות ששמע "מצטיירת תמונה מדאיגה לעניין התנהלות הנתבעת [המבקשת דכאן – א.ש.] והשפעתה על הקטינים". בתוך כך, קבע בית המשפט לענייני משפחה כי חריג הנזק לכלל ההחזרה, אשר נקבע באמנת האג, הועלה אמנם על ידי המבקשת (לצידם של חריגים בלתי מוכחים נוספים) אך לא הוכח כלל – זאת, בשעה שאת התקיימות החריג כאמור יש להוכיח מעבר לספק סביר (ראו: בע"מ 2529/20 פלונית נ' פלוני (16.4.2020), פסקה 2 והאסמכתאות שם).

8. שופט המיעוט של בית המשפט המחוזי הגיע לכלל דעה שונה בדרך של התערבות לא שגרתית בממצאי עובדה, אשר נקבעו על ידי בית המשפט לענייני משפחה על בסיס התרשמותו הבלתי אמצעית מעדים ומהילדים. המסקנה אליה הגיע שופט המיעוט ולפיה יש למנות מומחה לבדיקת התקיימותו של חריג הנזק, אף היא איננה שגרתית, ולטעמי אף אינה עולה בקנה אחד עם הדין המצוי. הדין המצוי הטיל על המבקשת להוכיח את התקיימות החריג כאמור מעבר לספק סביר; ולאחר שהדבר לא עלה בידה, אין – ולא היתה – כל סיבה למנות מומחה מטעם בית המשפט. מהלך זה עלול לסרב ולהאריך את ההליך, אשר אמור להיות מהיר ויעיל, שלא לצורך, ועל ידי כך לסכל את אחת ממטרותיה המרכזיות של אמנת האג: החזרה מהירה של הילדים החטופים למדינת מושבם ומניעת המצב שבו החוטא – קרי, החוטף – יוצא נשכר (ראו: סעיף 12 לאמנת האג; וכן בע"מ 5041/19 פלונית נ' פלונית, פסקה 3 והאסמכתאות שם (8.8.2019)).

9. שומה עלינו לזכור כי במישור הבינלאומי מדינת ישראל מחוייבת להגיב תגובה מיידית והחלטית כנגד חטיפת קטינים והוצאתם ממשמורת חוקית של אחד מהוריהם (ראו: סעיף 2 לאמנת האג; וכן בע"מ 1855/08 פלונית נ' פלוני, פסקאות 25-26, 34 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה (8.4.2008)). חובתה זו של המדינה מיוסדת לא רק על האמור באמנת האג גופה, אלא גם על עיקרון ההדדיות של משפט העמים: כדי שנבטיח לעצמנו את החזרת הילדים הישראליים שנחטפו למדינות אחרות, חובה עלינו לדאוג לכך

שקטין אשר נחטף בחו"ל והובא ארצה יוחזר למדינת מושבו מהר ככל שניתן (ראו: ע"א 473/93 ליבוביץ נ' ליבוביץ, פ"ד מז(3) 63, 71 (1993)).

10. עיקרון חשוב זה מצא את ביטויו בפסק דינו של בית המשפט העליון של ארצות הברית, *Abbott v. Abbott*, 560 U.S. 1 (2010), אשר קבע כי הגדרתה של משמורת על קטין לעניינה של אמנת האג צריכה להיגזר מכללי המדינות החתומות על האמנה, תוך שהוא מצטט, בין היתר, את פסק דינו של בית משפט זה בע"א 5271/92 פוקסמן נ' פוקסמן (19.11.1992) (ראו שם, בעמוד 16). בתוך כך, הדגיש בית המשפט העליון של ארצות הברית את הצורך החברתי להרתיע אנשים העושים דין לעצמם מפני חטיפת ילדים באמצעות החלטות שיפוטיות שהופכות את מעשה החטיפה לבלתי כדאי, וכן את הנזק העצום אשר נגרם לקטין מעצם מעשה החטיפה; ואלה היו הדברים שנאמרו שם:

"Requiring a return remedy [...] helps deter child abductions and respects the Convention's purpose to prevent harms resulting from abductions. An abduction can have devastating consequences for a child. Some child psychologists believe that the trauma children suffer from these abductions is one of the worst forms of child abuse [...]. A child abducted by one parent is separated from the second parent and the child's support system. Studies have shown that separation by abduction can cause psychological problems ranging from depression and acute stress disorder to posttraumatic stress disorder and identity-formation issues. A child abducted at an early age can experience loss of community and stability, leading to loneliness, anger, and fear of abandonment. Abductions may prevent the child from forming a relationship with the left-behind parent, impairing the child's ability to mature."

ראו שם, בעמודים 21-22; הציטוטים הושמטו – א.ש.

11. המבקשת טוענת בבקשתה כי בית המשפט לענייני משפחה התעלם מ"עובדה" – ה"מוכחת", לפי דבריה – כי "הרווחה בניו זילנד מטייחת/מגמדת/מתעלמת מהתנהגויות מסוכנות של האב כלפי הקטינים". לנוכח קביעותיו הברורות והמבוססות של בית המשפט לענייני משפחה, אשר אושרו על ידי בית המשפט המחוזי, אין לי אלא לומר שטענה זו הינה נטולת יסוד, ונראה, כי כל מטרתה היא להעתיק את הדיון בטובת הילדים החטופים – אשר אמור להתקיים בניו זילנד, אחרי החזרתם לשם בהתאם לדרישותיה של אמנת האג – לישראל. ניו זילנד הינה מדינה מתוקנת לכל הדעות, ואין

כל בסיס לסברה כי רשויותיה לא תפעלנה – או לא תרצנה – לקדם את טובת הילדים אחרי החזרתם לשם. משכשלה המבקשת בהוכחת חריג הנזק בבית המשפט לענייני משפחה, כל ענייני טובת הילדים, ככל שיועלו, מן הדין שיוכרעו על ידי הרשויות המוסמכות ובתי המשפט בניו זילנד. חזקה על כל אלה כי יידעו להגיע להחלטות נכונות.

12. הבקשה נדחית אפוא על הסף. משלא נתבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ג בטבת התשפ"א (7.1.2021).

ש פ ט